SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1107

av Adrian Magnusson m.fl. (S)

Avgiftsfritt TBE-vaccin för barn

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheterna att införa avgiftsfri TBE-vaccination för barn och ungdomar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Fästingburen hjärninflammation (TBE) är en virussjukdom. Tiden från exponering för TBE-virus till de första symtomen varierar typiskt mellan 7 och 14 dagar. I den första fasen av infektionen kan viruset orsaka ospecifika, lindriga symptom som feber, frossa, huvudvärk och muskelvärk. För de flesta innebär sjukdomen endast dessa lindriga besvär, men cirka 20 – 30 procent av de smittade upplever därefter en andra fas som kan omfatta neurologiska tillstånd, från lindrig hjärnhinneinflammation till svår hjärninflammation. Den hjärninflammation som utvecklas under den andra fasen kan orsaka förlamning, bestående komplikationer eller dödsfall.

I Sverige blir omkring 200 – 250 personer sjuka i TBE varje år. Sedan början av 2000-talet har antalet rapporterade fall av TBE mer än fördubblats. Dock har såväl utbredningen som antalet sjukdomsfall ökat på senare år. Sjukdomsfall inträffar också utanför de traditionella riskområdena. Detta tyder på en ökad utbredning.

Det är möjligt att skydda sig mot TBE genom vaccin. Folkhälsomyndigheten rekommenderar vaccination till permanent- och sommarboende i riskområden samt till

personer som vistas mycket i skog och mark i områden med hög smittorisk och som ofta får fästingar. Rekommendationen gäller även personer som kommer att vistas mycket i skog och mark i områden i andra länder där smittan finns.

Det är sammanfattningsvis en stor del av befolkningen som rekommenderas vaccin. Vaccination är dock dyrt. Flera doser behövs vid olika tillfällen och för en barnfamilj kan kostnaden bli för hög, vilket medför att man väljer att inte genomgå en vaccination. Idag har därför inte alla barn och vuxna möjlighet till vaccination ens i de högriskområden som finns för TBE-smitta. Vaccinationen är tvärtom avhängig personens egen betalningsförmåga.

Det finns ett värde i att människor ges möjlighet till rekreation och naturupplevelser. Att röra sig mer i skog och mark kan också förbättra folkhälsan. Det är en vinst för samhället som motiverar att det offentliga tar den kostnad vaccinationen innebär.

Regeringen bör med anledning av det vi anfört överväga att vidta åtgärder för att alla som rekommenderas vaccin mot TBE ska få ökad möjlighet till detta. I detta arbete bör framför allt barn prioriteras.

Adrian Magnusson (S)

Anna Wallentheim (S) *Joakim Sandell (S)*